

Ružový október: Mesiac boja proti rakovine 2022

tlačová správa 13. 10. 2022

Október je medzinárodným mesiacom povedomia o rakovine prsníka. Pri tejto príležitosti upozorňuje Ružová stužka n. f., na potrebu odstránenia bariér v súvislosti s pravidelným mamografickým vyšetrením v očiach spoločnosti. Mamografia je podľa odborníkov kľúčovým vyšetrením, ktoré môže zachytiť ochorenie vo včasnom štádiu, kedy je možné ho úplne vyliečiť.

Ružový október je venovaný všetkým ženám na Slovensku. Vďaka sprievodným aktivitám sa dozvedia o tom, ako možno predísť rakovine prsníka správnym životným štýlom, ale aj účasťou na skriningovej mamografii a pravidelným samovyšetovaním prsníkov.

Cieľom je aj detabuizácia tém súvisiacich s ochorením, ako je strach z onkologického ochorenia či rakovina v rodine. Organizátori poukazujú aj na význam skriningových onkologických programov v prevencii a liečbe rakoviny na Slovensku, ktoré môžu výrazne znížiť úmrtnosť na rakovinu.

Ružový október: sprievodné aktivity v slovenských mestách

V priebehu októbra iniciuje organizácia Ružová stužka množstvo podujatí v spolupráci so zdravotnými zariadeniami v 11 slovenských mestách. Súčasťou sú prednášky a vzdelávacie podujatia pre laickú i odbornú verejnosť so spoločnou ústrednou témou prevencie a mamografie. V rámci podujatí si môžu najmä ženy nacvičiť a osvojiť aj samovyšetrenie a rôzne návyky pre zdravý životný štýl, alebo si vypočuť životné príbehy vyliečených pacientiek. Viacerých sprievodných akcií sa zúčastnia aj členky OZ Amazonky, bývalé onkologické pacientky. „*Keď ochoriete, môžete mať podporu okolia, rodiny, priateľov, ale nikto z nich sa nevie vcítiť do toho, čím prechádzate, ako osoba, ktorá prežila to isté,*“ hovorí Dominika Kormanová, predsedníčka OZ Amazonky.

Dominanty niektorých slovenských miest (Bratislava, Ružomberok, Trnava, Liptovský hrádok, Prešov, Trenčín, Banská Bystrica, Zvolen) sa aj tento rok sfarbia do ružova. „*O téme prevencie je neustále potrebné rozprávať, aby ženy vedeli, že sa nemajú čoho báť v súvislosti s mamografickým vyšetrením, aby rakovina nebola tabu, ale ochorenie, o ktorom vieme stále viac a často je možné ho úplne vyliečiť, a aby si aj zdravé ženy osvojili návyk na aktívnu starostlivosť o svoje zdravie,*“ hovorí lekárka a správkyňa Ružovej stužky n.f., MUDr. Alena Kállayová.

Mamografia na Slovensku

Nárok na bezplatné mamografické vyšetrenie má ročne na Slovensku viac ako 350 000 žien. V roku 2021 sa na Slovensku mamografického vyšetrenia celkovo zúčastnilo 142 121 žien, z toho však iba 90 131 nemalo žiadne príznaky. Zvyšok žien prišiel na vyšetrenie až z dôvodu nejakých ťažkostí. Počet žien, ktorým je ročne diagnostikovaná rakovina prsníka je viac ako **3000**, z toho najviac (takmer polovica žien) je vo veku **50-69 rokov**. Vďaka mamografickému skríningu až 40 % malignít bolo zachytených vo včasnom štádiu IA, kedy je možná prsník zachováajúca operácia, liečba často nevyžaduje chemoterapiu a nedochádza k strate rokov života.

„Nízke číslo účasti na skrínigovej mamografii je dôsledkom nedostatočnej starostlivosti žien o zdravie jednak kvôli strachu zo samotného mamografického vyšetrenia, tiež kvôli obavám z jeho výsledku, čo môže prameniť z nedostatku užitočných informácií o skutočnom význame skrínigového mamografického vyšetrenia. Preto sa v Národnom onkologickom inštitúte snažíme poskytovať verejnosti všetky dôležité a odborne garantované informácie na našej stránke www.onkokontrola.sk.“ hovorí MVDr. Jana Trautenberger-Ricová z Národného onkologického inštitútu.

Skrínig a rakovina prsníka

Na skrínigové mamografické vyšetrenie prichádza ženám pozvánka od zdravotnej poisťovne. *„Minulý rok poisťovňa zaslala 57 600 pozvánok na skrínig rakoviny prsníka ženám vo veku 50 – 69 rokov, ktoré už viac ako 2 roky neboli na preventívnej prehliadke. Na základe pozvánky sa dalo vlni vyšetriť 2 636 pacientiek. Podiel vyšetrení, ktoré sa zrealizovali na základe pozvánky bol tak 4,58 %. Pozitívny výsledok sa na základe pozvánky zistil u 336 pacientiek. Tento rok, do polovice septembra, poisťovňa pozvala na mamografické vyšetrenie už 43 200 žien, na základe ktorých absolvovalo vyšetrenie 842 z nich. Našich poistencov prosíme, aby prevenciu nepodceňovali. Vyšetrenie je bezbolestné, bezpečné, môže zachrániť, predĺžiť život a zvýšiť jeho kvalitu,“* hovorí MUDr. Beata Havelková, MPH, MBA z predstavenstva VŠZP.

„Union zdravotná poisťovňa už od roku 2017 adresne pozýva svoje poistienky na mamografické vyšetrenie v rámci svojho pilotného skrínigového programu, na ktorý v roku 2019 plynule nadviazal celoplošný skrínig rakoviny prsníka, koordinovaný Ministerstvom zdravotníctva. Doteraz sme odoslali pozývaci list viac ako 30 000 našim poistenkám, ktoré prevenciu zanedbávajú. Poistienky oslovujeme aj elektronicky a prostredníctvom sociálnych sietí, zdôrazňujúc mimoriadny význam mamografického vyšetrenia v prevencii rakoviny prsníka a vyzývame ženy, aby ho absolvovali“, hovorí Miroslava Jurčáková, koordinátorka skrínigu Union ZP.

„Ročne pozveme na kontrolné mamografické vyšetrenie, takzvanú onkokontrolu prsníka, desiatky tisíc poistieniek. Žiaľ, na vyšetrenie ide menej ako desatina z nich. Milé ženy, aj touto cestou vás vyzývame, aby ste nezanedbávali starostlivosť o vlastné zdravie, lebo takmer nebolestivé vyšetrenie s akceptovateľnou radiačnou záťažou môže odhaliť rakovinu prsníka vo

včasnom štádiu a súčasná liečba vám ponúkne roky kvalitného, zdravého a radostného života medzi blízkymi“, vyzval na aktívnu účasť na onkotrele MUDr. Andrej Čižmár zo zdravotnej poisťovne Dôvera a pripomenul, že rakovina prsníka sa môže týkať aj mužov.

Skríningová mamografia v Spojených štátoch, Európe a Veľkej Británii za posledných 30 rokov znížila úmrtnosť na rakovinu prsníka o 40 %. Na Slovensku tomuto ochoreniu ročne podľahne až 900 žien.

O združení Europa Donna na Slovensku

Europa Donna Slovensko vznikla 16. 9. 2013 vstupom združenia Ružová stužka n. f. do európskej koalície pre kontrolu rakoviny prsníka Europa Donna International. Od roku 2004 je dlhodobým cieľom Ružová stužka n. f. zavedenie kvalitného mamografického skríningu na Slovensku.

Ružová stužka n. f. vzdeláva verejnosť o prevencii rakoviny prsníka, samovyšetrení a správnej životospráve, organizuje rôzne aktivity, ako napríklad *Beh pre zdravé prsia*, cyklus umeleckých výstav *Umenie lieči* alebo podujatie *Deň pre ženy*.

Národný onkologický inštitút (NOI)

V oblasti prevencie a skríningu je úlohou NOI koordinácia, hodnotenie onkologických skríningových programov a poskytovanie informácií pre odbornú a laickú verejnosť, na základe medicíny založenej na dôkazoch. Jednou z kľúčových úloh je osвета, ktorú je potrebné zabezpečovať na kontinuálnej báze. Správne poskytovanie adekvátnych, cielených a ľahko pochopiteľných informácií je jednou z významných aktivít, ktorá podporuje účasť na skríningových programoch nádorových ochorení.

Na stránke NOI: www.onkokontrola.sk je k dispozícii množstvo edukačných materiálov, brožúr, videí s cieľom jednoducho a zrozumiteľne priblížiť laickej verejnosti význam, priebeh a všetky súvislosti onkologického skríningu.

OZ Amazonky

Dlhodobou misiou OZ Amazonky je aj meniť a zlepšovať systém poskytovania zdravotnej starostlivosti pre pacientky s karcinómom prsníka - presadzujeme sfunkčnenie štátom riadeného skríningu, angažujeme sa v zabezpečení dostupnosti inovatívnej liečby, chceme, aby bola zabezpečená čo najvyššia kvalita života pacientiek aj v pokročilom štádiu choroby.

Citovaní:

MUDr. Alena Kállayová – konzultant pre mamografický skríning NOI, zástupkyňa Výboru sekcie mammárnej diagnostiky Slovenskej rádiologickej spoločnosti SLS a správkyňa Ružovej stužky n.f.

Dominika Kormanová – predsedníčka OZ Amazonky

MVDr. Jana Trautenberg-Ricová – koordinátorka onkologických skríningov Národný onkologický inštitút (NOI) a podpredsedníčka Komisie pre skríning onkologických chorôb na Slovensku, MZ SR

MUDr. Beata Havelková, MPH, MBA – podpredsedníčka predstavenstva VŠZP

Miroslava Jurčáková, koordinátorka skríningu Union ZP

MUDr. Andrej Čižmár, Zdravotná poisťovňa Dôvera